

världen & vi

EN TIDNING AV OCH FÖR ELEVER MED SVENSKA SOM ANDRASPRÅK, NUMMER 2, MARS 2013

Tema: VI KVINNOR!

8 mars

EN DAG FÖR ROSOR, RÄTTVISA OCH RÄTTIGHETER

"Snälla pappa, jag vill inte gifta mig"
HON GIFTES BORT MED EN ARG OCH VÅLDSAM MAN

Välkomna alla kvinnor!

Det går bra för vår tidning.

Varje dag när jag går till kaféet på skolan blir jag stoppad av elever som skriver eller vill skriva till oss. Det är mycket roligt. Vi vill att Världen&vi ska vara elevernas tidning och att den ska hjälpa alla att läsa och skriva.

Vi vill också att vår tidning ska berätta elevernas historier.

Alla människor har en historia att berätta. Så brukar man säga. Och så är det verkligen på våra skolor. I mitt klassrum sitter 30 personer som har lämnat ett land och flyttat långt. Det är intressant för mig att lyssna på deras erfarenheter. Deras historia.

Men i ett land där männen har mycket mer makt än kvinnorna ser man inte många kvinnor i text och bild i nyheterna. Kvinnorna skriver inte så ofta i tidningarna. De blir inte

så ofta intervjuade av journalister. Så är det ibland också i Sverige. Då är det bara männens historier som berättas. Kvinnornas röster tystas.

Andra numret av vår tidning handlar om 8 mars. Om Internationella kvinnodagen. Därför vill vi lyssna på och skriva om olika kvinnors historier. Det är historier som gör mig glad, ledsen, arg och lycklig. Allt blandat.

Välkomna till Världen&vi, alla kvinnor!

Jenny Hostetter, redaktör
jenny.hostetter@abf.se

Den 8 mars är en viktig dag!

Jag har alltid haft blandade känslor för kvinnodagen. Ska man verkligen fira något som borde vara självklart i vårt moderna samhälle?

Men varje dag träffar jag tjejer och kvinnor som kommer från länder där våldet mot kvinnor är vanligt, där kvinnor inte har några rättigheter. Det är inte alltid kvinnor får gå i skola, arbeta och äga hus, pengar eller mark... De är ofta beroende av sina män.

Fortfarande är det kvinnorna som sköter det mesta av hushållsarbetet. Antalet kvinnor vid makten i de länderna är ofta lika med noll.

Och då tänker jag: "Självklart behöver vi en sådan dag!"

Genom att ha en kvinnodag har vi möjlighet att diskutera alla dessa problem.

Den 8 mars är en dag då vi i hela världen synliggör det förtryck som kvinnor utsätts för. I Sverige såväl som i Iran. Det är också en dag av kvinnogemenskap och kvinnornas kamp för rättvisa och jämställdhet!

Text: Elvira Gorbunova,
lärare sfi

REDAKTION Världen&vi 2013:

Jenny Hostetter, redaktör
jenny.hostetter@abf.se

Fredrik Harstad, redaktör
fredrik.harstad@abf.se

Talal Al Saab, journalist, sfi Odin
talalsaab@yahoo.com

Murat Altunöz, journalist/fotograf, sfi Odin
muraltunoza@hotmail.com

Violet Shlemon, journalist, sfi Odin
veiolet_86@yahoo.com

Samra Mešinović, formgivning
samra.mesinovic@abf.se

ÖVRIGA MEDARBETARE, nr 2:

Samsam Ahmed Nuur, sfi Angered

Nadina Bjeloglavic, sfi Industri

Nga Dang Thi, sfi Industri

Lavinia Bianca Frincu, sfi Industri

Lisa Tusiime, sfi Industri

Sarab och Fatat, sfi Odin

Úrsula Ortiz, sfi Odin

Madina Buube, sas Odin

Elvira Gorbunova, lärare sfi

Mikael Johansson Holmström, lärare sfi Industri

Nadja, Charafi Vasic, coach

Ulf Olausson, lärare sfi
Marketta Peltari, lärare sfi
samt skribenter på debattsidan

TRYCK:

Zetterqvist tryckeri, Göteborg

OMSLAG:

Images: www.flickr.com by NASA/Goddard Space Flight Center/Reto Stöckli and Jason Brown

ISSN: 2001-5585

UTGIVARE:

ABF Vux

ADRESS:

Världen&vi
att Jenny Hostetter
ABF Vux
Odinsgatan 17
411 03 Göteborg

NYA ORD

våld = när någon slår eller skadar någon

förtryck = när man får människor att lyda genom att använda hot eller våld

rättigheter = något man ska ha eller kan kräva

jämställdhet = lika rättigheter för till exempel kvinnor och män

"Han var som en diktator"

En sfi-elev berättar om sina 20 år med en man som hon inte ville gifta sig med. En arg man som slog henne och barnen.

Jag var 18 år när jag såg min man första gången. Han var nästan 40. Han kom till min pappa och sa: Jag vill gifta mig med din dotter.

Han hade vita strån i skägget. Han var slarvigt klädd. Han hade inte gått i skola och visste inte mycket.

Jag var duktig i skolan. Jag hade just gått ut gymnasiet och ville läsa på universitetet. Men jag fick inte chansen.

Pappa sa att jag måste gifta mig. Jag sa: "Snälla pappa, jag vill inte gifta mig med honom!" Men pappa lyssnade inte på mig.

Vi gifte oss och jag flyttade till hans familj. Det var jättesvårt. De var inte snälla mot mig. Och min man var inte snäll.

Min man är en arg man. Som en diktator. Han slog mig. Han sa fula ord till mig. Och till våra barn.

Han ville bestämma allt. "Jag är mannen och jag bestämmer", sa han. Om jag inte gjorde som han ville så slog han mig – eller barnen.

Vi bodde tillsammans i nästan 20 år. Sista året flyttade vi till Sverige. I Sverige såg jag många kvinnor som skiljde sig. I mitt hemland kan de flesta kvinnor inte välja själv. Men i Sverige såg jag att jag kan bestämma själv. Att jag kunde få hjälp.

Bild: www.istockphoto.com

Det kom en dag när jag sa till min man: "Jag vill inte fortsätta mitt liv med dig. Jag vill inte! Aldrig!"

Jag kände mig mycket stark när jag sa så till honom. Och jag kände att barnen var på min sida.

Han blev mycket arg. Han slog mig. Men han tog sina saker och gick ut. Vi skilde oss. Jag fick vårdnaden om barnen. Vi flyttade långt bort.

Efter skilsmässan blev några i min familj arga på mig. De sa: "Flytta tillbaka till din man eller flytta tillbaka hit till ditt land." En har hotat att döda mig.

Men min pappa har ångrat sig. Han har sagt: "Det är mitt fel." Det är hans sätt att säga förlåt.

Jag kan inte flytta tillbaka till mitt land. Jag vill stanna i Sverige. Jag hoppas att barnen kan studera här och lyckas med sina drömmar. Och jag hoppas att de gifter sig med den de önskar.

Det är jättesvårt att bo med en man som du inte väljer.

Text: Anonym sfi-elev på ABF Vux och Jenny Hostetter, redaktör

6 frågor till: Kvinnojouren ADA

Vilka problem har kvinnorna som ringer er och frågar om hjälp?

– Vi hjälper kvinnor som varit/är utsatta för våld, psykiskt, fysiskt och sexuellt. Förövaren kan vara en person de har en nära relation med, familj, bekant eller någon okänd.

Hur kan ni hjälpa dem?

– Vi ger information och stöd vid kontakter med myndigheter, exem-

pelvis polis och socialtjänst. Vi erbjuder samtal och skyddat boende.

Vad är det för råd och stöd ni kan ge?

– Det är svårt att ge exempel. Vi hjälper med olika saker. Att vara utsatt leder ofta till många och långa kontakter med myndigheter, svårigheter ekonomiskt, rättsligt, säkerhetsmässigt mm.

Hur kan ni skydda kvinnorna och barnen från misshandel?

– Vi erbjuder skyddat boende. Annars har vi inga möjligheter att skydda kvinnan. Ansvar för att skydda kvinnor och barn från våld har kommunen och staten.

Hur kan man kontakta er?

– Man kontaktar oss via mejl eller telefon. Informationen finns på: www.kvinnojouren-ada.nu

Erbjuder ni kvinnor och barn en plats att bo på?

– Vi har plats för 4 kvinnor. När vi inte kan ta emot försöker vi hjälpa kvinnan och barnen till ett annat skyddat boende.

Text: Vulet Shlemon

Hur firar du 8 mars?

Den 8 mars varje år är Internationella kvinnodagen. Den firas på olika sätt i stora delar av världen. Världen&vi har frågat några elever vad de gör på sin dag.

Paulina Szczepkowska, sfi Angered

Vad betyder kvinnodagen för dig?

8 mars är en speciell dag för mig. Jag gör ingenting. Min man lagar mat, städar och gör allting som jag burkar göra varje dag. Han går inte till jobbet. Han köper mig en stor bu-kett blommor och chokladpraliner.

Hur firade du 8 mars i ditt hem-land?

Jag kommer från Polen. I mitt land bär alla kvinnor på vägen, på jobbet och hemma på blommor. Det är en jätteviktig dag i mitt land. Många människor arrangerar fester för att samla in pengar för arbetet mot bröstcancer.

Valbona Kameraj, sfi Odin

Vad betyder kvinnodagen för dig?

Internationella dagen är en speciell dag. Alla kvinnor samlas och kämpar för sina liv. Kvinnor klär ibland på sig speciella klänningar.

Hur firade du 8 mars i ditt hem-land?

Jag kommer från Kosovo. I mitt land samlas alla kvinnor och sen går vi till en stor fest. Alla kvinnor firar Internationella kvinnodagen tillsammans. Många män köper presenter till sin fru.

Justyna Szmit, sfi Angered

Vad betyder kvinnodagen för dig?

8 mars är en stor fest för mig. Jag gör ingenting. Min man ger mig blommor. Sedan äter vi en utsökt frukost. Hela dagen mår jag magnifikt, eftersom min man gör allt!

Foto: Murat Altunöz, sfi Odin
Text: Talal Al Saab och Murat Altunöz, sfi Odin

De satsar på industrin

Sfi Industri är en utbildning för alla som vill arbeta inom tillverkningsindustri. Eleverna har praktik och läser både svenska och gymnasiekurser. Målet är att få ett jobb som operatör eller montör.

Nga Dang Thi, Lisa Tusiime, Nadina Bjeloglavic och Lavinia Bianca Frincu studerar sfi Industri. De är intresserade av att jobba inom industri, med maskiner och montering.

Bianca och Nga jobbade inom industri i sina hemländer, men för Lisa och Nadina är det första gången på industri.

– Alla tror att industri bara passar män. Men vi kvinnor kan göra samma jobb, säger Nga.

– Jag tror inte att det är så svårt att jobba i industri idag. Det finns modern teknik och man behöver inte lyfta tunga saker, säger Bianca.

En kvinna kan gå samma utbildningar som männen. Precis som för mannen är det bra för kvinnor att prova olika jobb. Till exempel var Nadina tandläkarassistent och sjuksköterska tidigare – och nu är hon intresserad av att jobba på industri.

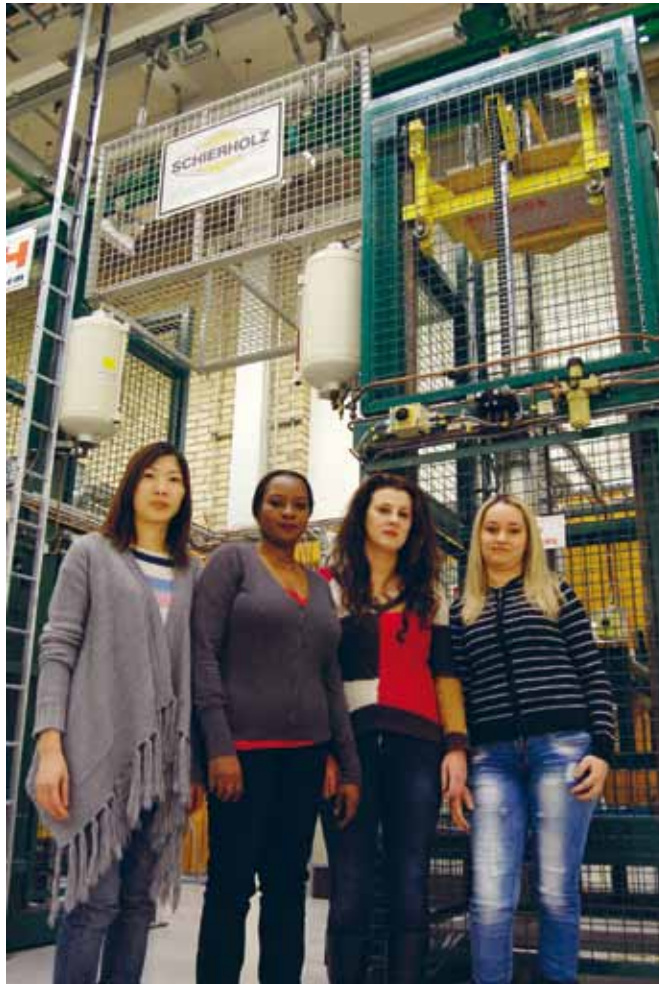
– Jag vill ha nya erfarenheter från andra branscher också. Jag tycker det är roligt, och jag vill ha många utbildningar. Jag kan inte få nog! säger Nadina.

På en fabrik jobbar människor ofta i arbetslag.

– Jag tror att det är bra om man jobbar i grupp, då kan man lära av varandra, säger Lisa.

– Vi hoppas att vi klarar kursen och får jobb inom industrin! säger hela gänget.

Text: Nadina Bjeloglavic, Nga Dang Thi, Lavinia Bianca Frincu, Lisa Tusiime, Mikael Johansson Holmström, sfi Industri
Foto: Mikael Johansson Holmström

Fyra sfi-elever som satsar på industrin.

NYA ORD

montera = sätta ihop något

montör = en person som har till yrke att sätta ihop elektriska apparater och maskiner

arbetslag = en grupp av kollegor som samarbetar i arbetet

Kvinnans situation i Sverige – och i Vietnam

Har kvinnor och män lika rättigheter och möjligheter? Nga skriver om kvinnor i Sverige jämfört med i Vietnam. Hon förklarar att Vietnams historia med krig och kolonisering påverkar kvinnornas situation.

För hundra år sedan bodde många människor i Sverige på landet och var bönder. Män och kvinnor lärde sig inte så mycket. De började jobba tidigt för att hjälpa till med ekonomin. De måste gifta sig i kyrkan och ofta flyttade kvinnorna hem till mannens familj. Då hade männen rätt att bestämma över kvinnorna. Männen ärvde mer av sina föräldrar än vad kvinnorna gjorde.

I mitt land, Vietnam, hade kvinnorna länge inte rätt att välja sin make. Deras föräldrar bestämde. För snart 20 år sedan ändrades lagen, så nu kan alla kvinnor bestämma vem de vill gifta sig med.

Idag har Sverige förändrats till att bli ett rikt land och en demokrati. Alla människor får lära sig mer och får längre utbildning. Män och kvinnor har samma rättigheter och behöver inte gifta sig i kyrkan. De får bo sambo och flytta hemifrån när de fyller 18 år. De jobbar och har sin lägenhet själv. Män och kvinnor sköter sina barn och hemmet tillsammans. Män kan laga mat, städa, tvätta kläder och diska. Kvinnor kan sitta vid datorn eller tala i telefonen. Alla är jämlika.

Vietnam har inte förändrats så mycket, därför att det var ett koloniserat land. Det var 80 års krig mot Frankrike och 30 års krig mot USA. Då var mitt land påverkat av feodalism.

Nu måste man ha ett intyg om äktenskap när man gifter sig. Kvinnor arbetar för att tjäna pengar och sköter barn och hemmet ensam. De flesta män bara jobbar och ger pengar till sin fru.

När arbetsdagen slutar går många män inte hem eller hämtar sina barn på dagis. De träffar sina kompisar

Bild: www.istockphoto.com

och dricker öl, alkohol och pratar, skrattar. Ibland letar de efter prostituerade, fastän en man får gifta sig med bara en kvinna.

Det är inte roligt för kvinnor i Vietnam idag. På grund av detta har många familjer brutit upp för barnen blir skadade och börjar missbruka eller blir kriminella.

Jag hoppas att mitt land kommer att ta bort allt det onda i samhället i framtiden.

Text: Nga Dang Thi, sfi Industri

NYA ORD

bönder = en person som lever på att sälja egenproducerat kött, djur och växter

arv = pengar och saker som man får från en släkting som har dött

kolonisera = ta makten i annat land

feodalism = ett samhälle som är format som en pyramid och där alla styrs av ett tjänster- och gentjänsterförhållande

prostituerad = person som har sex med någon för pengar

missbruka = använda alkohol eller droger på ett farligt sätt

10 viktiga år för kvinnorna

Rätten till en egen inkomst.

Rätten till utbildning.

Rätten att bli myndig.

Under de senaste 150 åren har kvinnornas situation förbättrats i många länder.

På den här sidan jämför vi några viktiga framsteg i Irak och Sverige.

We Can Do It! Affisch av J. Howard Miller

Irak

1936: Första irakiska kvinnan tar körkort.

1950-talet: Kvinnor och män arbetar tillsammans politiskt för lika rättigheter.

1950-1960-tal: Kvinnor börjar arbeta i fabriker och inom produktion. De kämpar för att avskaffa diskriminering.

1956: TV grundas och där tar kvinnorna plats.

1958: Irak får sin första kvinnliga minister. Hon heter Dr Naziha Al Dulaimi.

1958: Kvinnor går in i polisen och armén.

1970-tal: Ett års betald barnledighet för kvinnor som arbetar.

1975: Irak är ett av de länder som FN anser har kommit långt i fråga om kvinnors rättigheter.

2003: USA ockuperar Irak. Efter ockupationen är kvinnornas situation inte lika bra.

Idag: 25% av medlemmarna i parlamentet är kvinnor. Lika lön för lika arbete mellan kvinnor och män.

Text: Talal Al Saab

Sverige

1845: Kvinnor och män får samma rätt att ärva en släkting.

1873: Kvinnor kan ta akademisk examen.

1921: Kvinnor får rösta till riksdagen.

1935: Lika pension för kvinnor och män.

1947: Karin Kock blir den första kvinnan i regeringen. Barnbidraget införs.

1955: Tre månaders betald barnledighet för kvinnor.

1958: Kvinnor kan bli präster.

1969: Den svenska skolan ska arbeta för jämställdhet.

1980: Lagen mot diskriminering mot kvinnor i arbetslivet kommer

1983: Alla arbeten öppnas för kvinnor, även inom det militära.

**Källa: Sfi-boken ÖVA!
Urval: Talal Al Saab och
Vulet Shlemon**

Maryan Abdulle Osman och Asia Mohamud Ali informerar på Kvinnokrafts hälsodag.

Intresset för hälsodagen var stort.

Maryan Abdulle Osman, Hamdi Osman och Asia Mohamud Ali.

Kvinnors hälsa

Kvinnokraft är en utbildning för kvinnor. Eleverna läser svenska samtidigt som de pratar om det svenska samhället, arbete och integration. Under den senaste tiden har undervisningen handlat om kvinnors hälsa.

Maryan Abdulle Osman är nöjd med utbildningen Kvinnokraft.

– Jag har bott i Sverige i 20 år och gått på många utbildningar, säger hon. Kvinnokraft är den bästa. Jag får mycket information som är viktig för mig. Förut visste jag inte vad mammografi, cellprov och bäckenbottenprov är. Det vet jag nu.

Hamdi Osman håller med. Hon har fått lära sig många saker som andra kvinnor inte vet.

– Jag pratar med mina vänner och grannar, säger hon. Jag berättar om allting som vi lär oss i skolan. Det är många som inte vet så mycket om hälsa.

Informationen behövs. I Angered är det bara 43 procent av alla kvinnor som använder erbjudandet om gratis mammografi. I andra områden, som till exempel Sävedalen, är siffran 95 procent.

– Jag tror inte att mina kompisar förstår vad som står i kallelsen, säger Asia Mohamud Ali. Därför är jätteviktigt att lära sig svenska. När jag berättar om bröstcancer och livmoderscancer är det många som inte vet vad jag pratar om.

Det är bara kvinnor som får läsa på Kvinnokraft. Fördelen är att man kan prata om nästan allting.

– Vi kan inte prata om sådana ämnen om det finns män i gruppen, säger Hamdi.

NYA ORD

hälsa = när man mår bra och när kroppen fungerar

mammografi = en undersökning som man gör för att upptäcka cancer i bröstet.

cellprov = ett prov som man gör för att upptäcka cancer i livmodershalsen

bäckenbotten = muskel som finns längst ner i magen

livmoder = en del inne i kroppen på kvinnor där ägg växer och blir foster

I december delade Kvinnokrafts elever med sig till de andra eleverna på skolan.

– Vi arrangerade en informationsdag, berättar Asia. Vi berättade och delade ut information. Intresset var jättestort.

Abshiro Ali gjorde juice utan socker som hon delade ut till eleverna.

– Jag blandade banan och apelsin i en mixer, säger hon. Det var bara frukt i juicen. Det är bra för vikten och för tänderna.

Efter den dagen är det många som har gjort samma juice hemma för sin familj.

– Juicen blev jättegod, säger Hamdi. Det är viktigt att dricka och äta nyttig mat. Många av eleverna har gått ner i vikt, säger hon och skrattar.

Eleverna på Kvinnokraft har också fått ett kort till gymmet i Geråshallen. Maryan går dit ibland.

– Vi har spelat innebandy och handboll, säger hon.

Men det viktigaste är att alla elever tänker på hur de äter och rör sig.

– Förut tyckte jag inte om att promenera, säger Abshiro. Det var jättetråkigt första gången. Jag fick ont i kroppen och andades tungt. Men nu går det bra. Jag går till skolan varje dag. Det tar bara 20 minuter att promenera från Rannebergen till Angered. Snabbare än bussen!

Alla är överens om att de mår bättre nu. Och att de vet mer om sin egen hälsa!

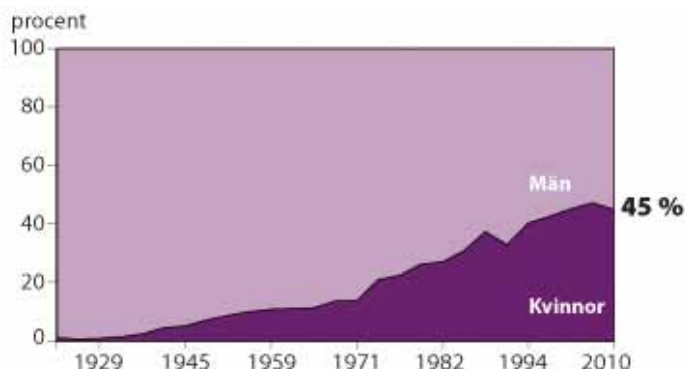
Text: Fredrik Harstad, redaktör

Foto: Murat Altunöz, sfi Odin

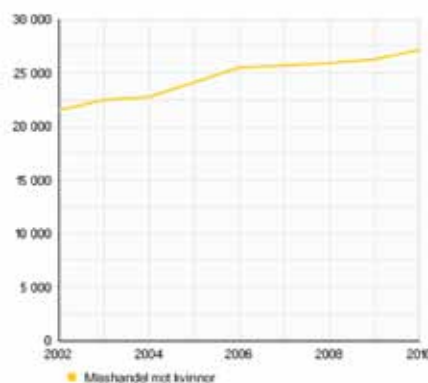
Är Sverige ett bra land för kvinnor?

Andelen kvinnor och män i Sveriges riksdag

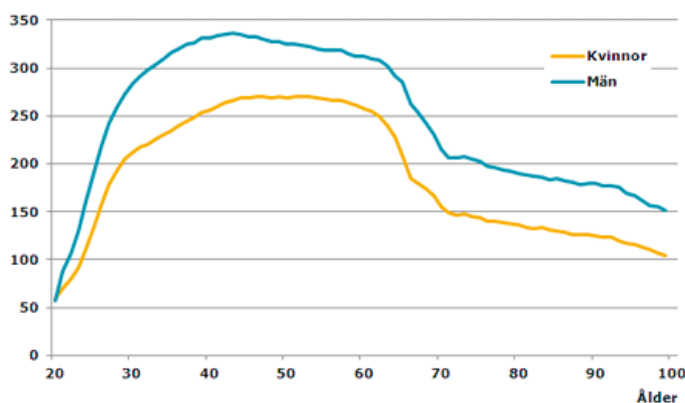
Källa: Sveriges riksdag

Anmälda fall av misshandel mot kvinnor

Källa: BRÅ (Brottsförebyggande rådet)

Årsinkomst för kvinnor och män i olika åldrar

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB.
Medianinkomst i 1000-tal kronor

Vi får inte glömma Fadime!

Fadime Sahindal blev kär i en svensk man. Men hennes familj från Turkiet sa nej. Hon valde kärleken – och blev dödad av sin egen pappa.

Murat Altunöz kommer från samma land. Här skriver han om mordet och minnet av Fadime.

För 11 år sedan, den 21 januari 2002, mördades Fadime av sin far. Det är mycket vanligt att kvinnor i Turkiet utsätts för hedersmord. I själva verket är det ett fenomen som är satt i system av regimen. Men hedersmord förekommer i hela världen.

Fadime kom till Sverige från den turkiska delen av Kurdistan med sin familj som liten flicka. Hon växte upp i Uppsala och anammade det nya sättet att leva. I vuxen ålder träffade Fadime en svensk man och blev kär. Det kom att bli hennes död.

Fadime är en symbol för förtryckta, mördade och våldtagna kvinnor. Fadime försökte rädda sitt liv likt en duva i ensamhet. Hon kontaktade svenska myndigheter. Hon talade i riksdagen och berättade om sitt liv. Det var många människor som visste om Fadimes problem. Men vi såg under tystnad hennes död.

När jag ser i dina ögon, Fadime, ser jag en stor kämpe för alla kvinnor. Det spelar ingen roll var man bor. Men hur man lever är mycket viktigt.

Samma typ av hedersmord har förekommit förut. Jag tänker att det finns många kvinnor som lever i familjer under tryck. Hedern sitter bara mellan två fötter för oss. En man och en kvinna sitter i kaféet och det är ett brott mot hedern för oss. Om de pussas ses det som ett brott mot hedern för oss. Och ibland är det orsaken till mordet för oss.

Grannskapet vi lever under trycket av ledde till död för Fadime. För oss är det viktigt vad vår granne säger. Eftersom många personer med invandrarbakgrund lever i samma stadsdel kan heder upprätthållas. Men då lever vi inte i fred med samhället.

Samma sak skedde för två år sedan när en man som satt på ett kafé dog ung på Hisingen i ett hedersmord. Kanske dör kvinnor av heder samtidigt som jag skriver den här artikeln. Jag vet inte.

8 mars är en viktig dag eftersom det är kvinnornas dag. Därför att alla kvinnor såg med Fadimes ögon och kämpar för sitt liv.

Jag drömmer om det här:

Ingenstans i världen dör kvinnor.

Ingenstans i världen dödas kvinnor genom stening.

Ingenstans i världen blir kvinnor våldtagna.

Ingenstans i världen gifter man sig med barn.

Tyvärr har alla dessa förtryck och grymheter begåtts av oss män.

Det faktum att vi dödar dem kan ses som uttryck för mannens svartsjuka.

Text: Murat Altunöz, sfi Odin

Tre fantastiska kvinnor!

En politiker från Spanien, en mamma från Somalia och en arkitekt från Irak – alla förändrade världen.

Clara Campoamor var en spansk politiker och en pionjär för feministisk politik. Hon föddes i Madrid 1888 och dog i Lausanne 1972. Hon studerade juridik vid universitetet i Madrid under 1924. Där grundade hon universitetet Kvinnosällskapet.

På 1930-talet arbetade Clara Campoamor i en organisation som gav kvinnor rätten att rösta för första gången i Spanien. Han grundade också en organisation som heter Kvinnors Republikanska Union.

Clara Campoamor lämnade Spanien 1938, efter det reaktionära militära upproret. Francoregimen lät henne inte återvända hem. Hon stannade kvar i exil resten av sitt liv – först i Argentina och från 1955 i Schweiz.

Clara Campoamor kämpade för lika rättigheter för kvinnor. Många har skrivit böcker och artiklar om henne, såsom *Kvinnors rätt i Spanien* 1936 och *Den rättsliga statusen för spanska kvinnor* 1938.

Text: Úrsula Ortiz, sfi Odin

Jag ska berätta om min mamma. Hon hette Faduma Jimale Roble. Hon var hjälpsam och barmhärtig mot människor, särskilt mot barn, fattiga och ensamstående kvinnor med barn.

Min mamma var äldst i en stor syskonskara. Själv födde hon sju barn.

När jag var liten hade vi många kor i Mogadishu. Vi sålde mjölk. Min mamma brukade spara några liter åt fattiga, ensamstående kvinnor med barn. Därför kallades hon Hiindey av våra grannars barn. Hiindey är ett gammalt somaliskt ord för mamma. Det används i södra och centrala Somalia och är mycket respektgivande.

Varje morgon kom flera ensamstående mammor med sina barn för att lämna dem hos oss på väg till jobbet. Min mamma skötte om barnen utan att föräldrarna betalade någonting. Vårt hem var som ett daghem.

Jag kommer ihåg en gång när min mamma skötte om sju småbarn och fyra av dem hade samma namn. Hon hade svårt att skilja på dem och fick kalla dem saker som "Ahmed den långa" och "Ahmed den korte".

En dag blev min mamma sjuk och vi gick till en läkare. Vi tog en nummerlapp och väntade. När det blev hennes tur följde jag och min bror med henne in.

Precis när läkaren började undersökningen skrek han: "Hiindey! Minns du mig?" Sedan kramade han mamma och hälsade på oss. Läkaren var ett av barnen som min mamma hade hjälpt. Därefter lovade han att vara hennes läkare livet ut.

Min mamma dog 14 juni 2009.

Text: Madina Buubesas Odin

Arkitekten Zaha Mohammed Hadid är känd i hela världen. Hon föddes i Bagdad 1950 och gick i skola där. Hon har en examen i matematik från Beirut i Libanon från 1971. I London tog hon sin doktorsexamen i arkitektur.

Hon var den första kvinnan som fick Pritzker Architecture Prize. Hon fick också Stirling Prize 2010 och 2011.

Zaha Mohammed Hadid fick medalj av brittiska drottningen. Hon blev professor vid flera universitet i Europa och USA, som Harvard, Chicago, Hamburg, Ohio och Columbia.

Här är några av hennes byggnader:

- Paviljongen i Spanien
- Art center i Ohio, USA
- National museum i Rom, Italien
- Ett operahus i Kina
- En hoppbacke i Österrike

Zaha Mohammed Hadid kom från Irak och tog plats bland arkitekterna i England – och blev en av världens bästa arkitekter.

Text: Talal Al Saab

När mina barn inte var här

Samsam Ahmed Nuur reste till Sverige, men hennes barn var kvar i hemlandet. Hon skriver om saknad – och om ett glädjebesked.

När mina barn inte var här, sov jag inte bra.

När jag var i skolan var mitt hjärta frånvarande. Det var bara min kropp som var här.

Jag sökte hjälp hos läkare flera gånger.

Jag sa: ”Jag är sjuk” men jag var inte sjuk.

Jag kände mig stressad dag och natt. Varje timme.

Jag drömde att mina barn sov bredvid mig. Jag vakande varje natt med ett ryck och letade efter dem i sängen. Men de var aldrig där.

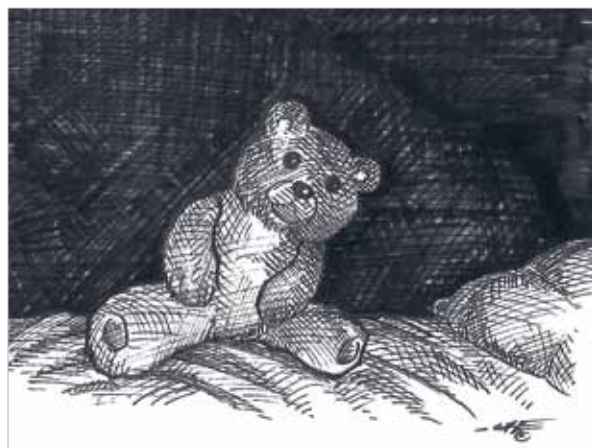

Allt förändrades då jag fick ett brev från migrationsverket.

Barnen får komma till mig i Sverige.

Text: Samsam Ahmed Nuur, sfi Angered

Illustration: Arnor Hermannsson

EN BRA BOK

Anna, Hanna och Johanna – en bok som många borde läsa

Vi har läst boken *Anna, Hanna och Johanna* av Marianne Fredriksson.

Det är en roman som handlar om tre generationers kvinnor i samma familj och deras liv. Hanna är mormor till Anna och Johanna är mamma till Anna.

I en liten by i landskapet Dalsland i Sverige bodde en familj i skogen. Familjen var fattig och hade 10 barn. 4 av dem hade dött i en sjukdom. De hade en dotter som hette Hanna.

Hanna fick sitt första jobb som piga hos en rik familj. Kvinnan i familjen hotade henne och skrek och slog henne. Sonen våldtog henne. Han försvann och Hanna blev gravid.

Hanna var bara 13 år när hon fick

barn. En dag kom en man som hette Johan Broman. Han var lika ensam som Hanna. Johan Broman och Hanna gifte sig när Hanna var 17 år.

Hanna och Johan fick tre barn. En av dem hette Johanna. När Johan dog flyttade Hanna och barnen till Göteborg och hon fick jobb på ett bageri. Johanna växte upp, gifte sig och hon födde Anna.

Boken beskriver Sverige genom många år. När Hanna är barn är samhället fattigt. De har inga mediciner och många dör. Barnen måste jobba. Familjen bor på landet.

Johanna får gå i skolan och har ett bättre hus. Men det blir svårt när hennes pappa dör. I stan jobbar hon i en affär. Hon får ett bättre liv. Men relationen med mamman är inte bra. De förstår inte varandra. Hon blir ledsen när mamman dör.

Annas liv är bättre. Hon har utbildning och är författare. Hon träffar en

man på universitetet. Men de är inte lyckliga. Anna tror att han har träffat en annan kvinna.

Vi tror att författaren vill få människors tankar att vakna. Män och kvinnor måste tänka på framtiden innan de skaffar barn. Hon vill visa att det finns kvinnor som Hanna i världen som blivit våldtagna. Det finns i alla länder, som i Indien där en flicka blev våldtagen av fem män. Den vill få folk att vakna. Föräldrar måste prata med sina barn.

Många borde läsa boken.

I många länder blir kvinnor som blir våldtagna kallad för hora. Så är det i våra länder också. Många män försöker få makt över sin fru eller kvinna och kvinnan blir skadad i hjärtat.

Text: Sarab och Fatat, sfi Odin

Ingrid Bergman

Ingrid Bergman är en svensk skådespelerska född 29 augusti 1915. Hon fick en Oscar för bästa kvinnliga huvudroll två gånger: först 1944 för filmen *Gasljus*, och den andra 1956 för filmen *Anastasia*. Hon fick också priset för bästa kvinnliga biroll 1974 för filmen *Mordet på Orientexpressen*.

Hon gifte sig tre gånger, en gång med den italienske regissören Roberto Rossellini. Hon medverkade i många av hans filmer. Hon födde en pojke och två flickor som var tvillingar. En av dem är den italienska skådespelerskan Isabella Rossellini.

Ingrid Bergman räknas som en av de bästa skådespelerskorna i Hollywoods historia. Hon nominerades för en Oscar 7 gånger och vann 3 gånger. Hon nominerades för Golden Globe Award 8 gånger och fick priset 3 gånger, och hon nominerades till Emmy-priset 3 gånger och vann två gånger.

Hon dog av bröstcancer den 29 augusti 1982.

Text: Talal Al Saab

NYA ORD

Oscar = amerikanskt filmpris

huvudroll = den viktigaste rollen i en film

biroll = en roll i en film som inte är lika viktig som huvudrollen

regissör = en person som bestämmer hur en film ska spelas in

nomineras = föreslås till ett pris

FRÅN ABF VUX

Sfi Barn och fritid

Det finns lediga platser i Sfi Barn och fritid i Angered. Du bör helst vara på C eller D-kurs och ha ett stort intresse för barn. Tre veckors heltidspraktik i slutet av maj ingår. Undervisningen är måndag till torsdag, totalt 15 timmar per vecka.

Alla är välkomna att hälsa på och vara med på en provdag.

Pia Andom, lärare på Sfi Barn och fritid, Angered

Ny utbildning i samarbete med Röda korset

I höst startar ABF Vux en ny utbildning i samarbete med Röda korset. Utbildningen vänder sig till dig som är intresserad av att sy och arbeta med textilier. Målet är att starta en klädaffär som säljer second hand-kläder. Är du intresserad? Hör av dig till **Annica Elm** (annica.elm@abf.se) eller **Fredrik Harstad** (fredrik.harstad@abf.se).

50 år är inte gammalt!

Jag är 50 år gammal och blev arbetslös förra året - och så upptäckte jag att det inte är lätt att skaffa jobb när man är 50.

Jag har jobbat i restaurangbranschen i 38 år och jag har mycket erfarenhet av olika delar, för att jag har jobbat som konditor, kock, bagare, servitör, bartender och kallskänka. Men det verkar som min erfarenhet har skapat mig problem istället, för att i restaurangbranschen nu för tiden söker man bara ung och billig arbetskraft.

Så jag tycker att det är orättvist, för de som älskar sitt yrke får inget jobb på grund av att de är 50 år.

Pierino DeMaria, sfi Odin

Reglera invandringen!

Jag har läst i Göteborgs-Posten om Hjällbo. Hjällbo är en av Sveriges mest invandrartäta stadsdelar. Bara ungefär en av tio personer som bor där har svensk bakgrund.

Jag är själv invandrare och bor i centrum av Göteborg. Jag känner flera invandrare som bor i centrala Göteborg. De har lärt sig att tala svenska och anpassat sig ganska bra.

Jag tycker att många invandrare inte har så mycket alternativ om var de kan bo. När de kom till Sverige hade de inget jobb och hade inte råd att leva i centrala Göteborg till exempel.

Jag tycker att en orsak till utvecklingen är att kommunerna tar emot flyktingar. Kommuner borde reglera invandringen om den inte vill ha för mycket invandrare.

Om det finns färre invandrare, då skulle det blir lättare för dem att leva i det svenska samhället.

Magali Collin, sfi Odin

Talibanernas våld håller tjejer borta från skolan

Jag är ledsen över alla de tjejer som bor i Afghanistan och inte kan gå i skola på grund av talibanerna.

Talibanerna gillar inte att tjejer eller kvinnor går i skolan. De tänker att tjejer inte behöver studera. De tycker att tjejer ska vara hemma och hjälpa familjen och ta hand om sina syskon.

I Afghanistan ska flickor gå i skola enligt lag, men många av dem gör aldrig det. Dödshot, syraattacker och bombningar från talibanska soldater och andra extremister leder till att många föräldrar som stödjer kvinnors utbildning håller sina döttrar hemma.

Det är också familjerna själva som står i vägen för skolan ibland. Tjänstemän i konservativa samhällen säger att släktingar ofta är mer intresserade av att gifta bort sina döttrar eller systrar än att hjälpa dem att få en utbildning.

Många tjejer önskar att gå i skolan, men de vågar inte göra det. En del tjejer flyttar till huvudstaden Kabul. Att gå i skolan där är lite lättare för att det är lite säkrare där.

Kvinna och sfi-elev från Afghanistan

NYA ORD

reglera = ställa in något på en viss nivå

hot = något som man gör för att någon ska bli rädd

extremist = en person som har överdrivna åsikter

tjänsteman = en person som arbetar vid ett skrivbord

konservativ = som håller sig fast vid det gamla

Polisen i Irak är korrumperad

Jag är mycket arg på polisen i Irak för att de fuskar med rättvisan.

Polisen i Irak är korrumperad. De jobbar för de mäktiga politikerna. De har inte utbildning och många är kriminella själva.

Jag har ett exempel.

Den 21 mars 2011 bodde en familj i Bagdad i Irak. På kvällen skickade mamman sin 14-åriga flicka till marknaden för att köpa bröd. När flickan var på väg blev hon stoppad av en man som bodde i samma område. Han sa till henne: ”Kom in, min syster vill prata med dig. Det är jätteviktigt.”

När hon gick in i huset väntade tre killar på henne. Dom tog henne till ett rum och våldtog henne. Dom tog

hennes oskuld och filmade henne.

Efter två timmar släppte dom flickan. Hon gick fort hem och grät och hon berättade allt för sin familj och dom gick till polisstationen för att anmäla killarna. Efter en timme kom polisen till huset och tog killarna som misstänktes för grov våldtäkt.

Men när polisen pratade med killarna visade dom ett ID-kort. ID-kortet visade att killarna jobbar för irakiska regeringen. Och polisen backade och släppte killarna.

Makten skyddade killarna. Men jag känner flickans familj. Hon mår jättedåligt nu. Hon vill inte gå i skolan. Hon vill inte träffa någon.

Robert Patti, sfi Odin

NYA ORD

korrumperad = människor med makt som tar emot pengar för att fatta ett beslut

kriminell = en person som begår brott

våldta = använda våld och tvinga någon till sex

oskuld = en person som aldrig har haft sex

anmäla = när man meddelar polisen att någon har gjort något brottsligt

misstänka = känna eller tro att någon har begått ett brott

FRÅN REDAKTIONEN

Låt oss skriva!

Vi inbjuder dig att skriva till oss i din tidning.

Vi är intresserade av integration genom demokrati och dialog mellan kulturer.

Vi vill kommunicera genom dialog, förståelse och gemensamma åtgärder i hopp om att skapa en rörlig demokrati.

Vi vill upprätta tolerans och gemensamma mänskliga värden mellan religioner, civilisationer och folk - och komma bort från våld och terrorism och fördomar om den andra.

Det syftar till att försvara människans frihet, rättigheter och val.

**Text: Talal Al Saab,
sfi Odin**

Vad tycker du?

Skriv till debattsidan! Skicka din text till jenny.hostetter@abf.se

Världens bästa praktikant!

Mylene Casuga kommer från Filipinerna. Hon har precis fått veta att hon är världens bästa praktikant.

Mylene praktiserar på Ikea. Personalen har aldrig tidigare haft en praktikant som de varit så nöjda med.

När Mylene läste sista terminen på Mat och service i butik gjorde hon praktik på Ikea, i restaurangen och i matbutiken Bistro.

- Jag har lärt mig att tro på mig själv och har ett bättre självförtroende nu, säger hon.

När vi frågar varför svarar hon:

- Personalen lyfter mig och tror på mig! De ger mig chansen att prova något som jag inte trodde att jag kunde och när jag klarar av det ger de mig positiv respons. Därför blir det roligare att arbeta.

Mylene pratar om Ikea med ett stort leende. Hon säger att det känns

som en ny familj.

- Arbetet på Ikea är inte så tungt. Det finns bra hjälpmedel och personalen stöttar och lyfter varandra. Jag rekommenderar andra att göra praktik på Ikea. Min handledare har varit ett fantastiskt stöd för mig och jag har lärt mig bättre svenska. Detta är den bästa praktikplatsen som finns!

Målet med praktiken är bland annat att lära känna en svensk arbetsplats och träna svenska på arbetsplatsen. Det har gått bra. Kanske får vi se Mylene på Ikea när vi handlar där i framtiden.

Nu gör Mylene arbetspraktik via Arbetsförmedlingen och hoppas på anställning inom kort.

Text och foto: Nadja Charafi Vasic, coach Odinsskolan

Jobb efter praktik

Ibland kan en lyckad praktik leda till jobb. Så var det för Seynab Osman som under hösten 2012 läste kursen Sfi Lager och Terminal på ABF Vux i Angered och på Berrys Truck och Terminal i Biskopsgården.

Seynab praktiserade fyra veckor i packeriet på Frode Laursen under december 2012.

Nu har hon fått jobb på samma företag. Men hon är anställd genom

bemanningsföretaget Trampenad.

Seynab fick jobbet eftersom hon är snabb, noggrann, duktig och fungerar bra tillsammans med de andra anställda på företaget.

Frode Laursen har ett stort lagerhotell i Angered där man packar olika varor i kartonger, ibland använder man handtruck och ledtruck i arbetet. Varorna skickas sedan till olika butiker.

Foto: Berry Östbjerg, trucklärare på Sfi Lager och terminal.

Text: Ulf Olausson och Marketta Pelttari Sfi Lager och terminal

NYA ORD

lyckad = något som är mycket bra och som man är nöjd med

företag = en organisation som tjänar pengar på att sälja varor eller tjänster

bemanningsföretag = företag som hyr ut personal till andra företag

noggrann = en person som inte slarvar eller glömmer något

varor = något som man kan köpa eller sälja